

Academician DEDIU, ION

Membru titular, Rep. MOLDOVA

Prof. univ. dr.

Data și locul nașterii: 24 iunie 1934, Rediul Mare, raionul Dondușeni

Studii: 1957 – a absolvit Facultatea de Biologie și Pedologie a Universității de Stat din Chișinău; 1960-1962 – doctorantura la Universitatea de Stat M.V. Lomonosov din Moscova; 1978 – postdoctorantură, la Institutul de Zoologie al Academiei de Științe a URSS, Leningrad.

Activitate didactică: 1971 – conferențiar universitar; 1980 – profesor universitar la Catedra de zoologie a Universității de Stat din Chișinău; 1972-1996 – șef-fondator și profesor la Catedra interuniversitară de ecologie și protecția mediului, decan al Facultății de Biologie și Pedologie a Universității de Stat din Moldova; 2002-2006 – profesor la Universitatea Tehnică a Moldovei; 2007 – profesor la Universitatea Liberă.

Activitatea științifică: 1957-1971 – laborant, laborant superior, cercetător științific inferior, cercetător științific superior, secretar științific, director adjunct al Institutului de Zoologie în cadrul Academiei de Științe a RSSM; 1990-2001 – director-fondator al Institutului Național de Ecologie al Ministerului Mediului al Republicii Moldova; 1992 – membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei; 2007 – fondator al Institutului de Cercetări pentru Mediu și Dezvoltare Durabilă al ULIM.

Funcții publice: 1990-1994 - ministrul Mediului al Republicii Moldova; 1994-2001 - deputat în Parlamentul Republicii Moldova (președinte al Comisiei de Ecologie); 1994-2008 - președinte - cofondator al Partidului Ecologist Alianța Verde din Moldova, al Asociației Oamenilor de Știință din Moldova.

Ordine și distincții: 1994 - medalia de stat *Meritul civic*; 1999 - Ordinul național *Gloria muncii* al Republicii Moldova; 1999 - Ordinul internațional *Crucea Verde* al ONU; 1999 - *Steaua de Aur* a Centrului Internațional al Biografiilor, Cambridge (Anglia); 2009 - laureat al premiului *Grigore Antipa* al Academiei Române pentru lucrarea *Tratat de ecologie*, în 5 volume; 2010 - Ordinul Republicii.

Bibliografie selectivă: monografii: ● Dediu, Ion I. *Axiomatica, principiile și legile ecologiei: Bazele ecologiei analitice* / Ion I. Dediu - Ch.: Î.E.P. Știința, 2010 – 216 p. - Bibliogr.: pp. 200-214 - ISBN 978-9975-67-747-9. ● Dediu, Ion I. *Biosferologie* / Ion I. Dediu -Ch.: Ed. Phoenix, 2007 – 146 p - Bibliogr.: p.118-143 - ISBN 978-9975-9759-1-9. ● Dediu, Ion I. *Ecologia populațiilor* / Ion I. Dediu - Ch.: Ed. Phoenix, 2007 – 178 p - Bibliogr.: p. 149-173 - ISBN 978-9975-9759-2-6. ● Dediu, Ion I. *Ecologie sistemică, sau ecosistemologie* / Ion I. Dediu - Ch.: Ed. Phoenix, 2007 – 296 p. - Bibliogr.: pp. 265-289 - ISBN 978-9975-9934-9-4. ● Dediu, Ion I. *Enciclopedie de ecologie* / Ion I. Dediu - Ch.: Știința, 2010 – 836 p. - Bibliogr.: pp.824-834 - ISBN 978-9975-67-728-8. ● Dediu, Ion I. *Introducere în ecologie* / Ion I. Dediu -Ch.: Phoenix, 2006 - Bibliogr.: pp. 289-332 (783 tit.) - ISBN 978-9975-9934-4-9. ● Dediu, Ion I. *Tezaurul terminologic al ecologiei: Glosar etimologic român-rus-englez* / Ion I. Dediu - Ch.: Știința, 2010 – 284 p. - Bibliogr.: pp. 267-282 - ISBN 978-9975-67-746-2. ● Dediu, Ion I. *Tratat de ecologie teoretică: studiu monografic de sinteză* / Ion I. Dediu - Ch.: Ed. Phoenix, 2007 – 558 p. - Bibliogr.: pp. 519-545 - ISBN 978-9975-9759-3-3. ● *Managementul medical al dezastrelor* / Vasile Dumitraș, Ion Dediu, Nicon Cârstea [et al.] - Ch.: CEP Medicina, 2010 – 194 p. - ISBN 978-9975-4106-5-6. ● *Managementul sanitar în campanie* / Vasile Dumitraș, Ion Dediu, Nicon Cârstea - Ch.: CEP Medicina, 2009 – 256 p. - ISBN 978-9975-78-801-4. ● *Programul național strategic de acțiuni în domeniul protecției mediului înconjurător* / sub coord. șt. Ion Dediu; Depart. pentru Protecția Mediului Înconjurător, Inst. Naț. de Ecologie, Banca Mondială - Ch.: Ed. Uniunii Scriitorilor Moldovei, 1995 – 148 p. **Articole:** ● Belous, Tatiana. *Biological Assessment of the Lakes in the Lower Prut Lakes Ramsar Site* / Tatiana Belous, Svetlana Știrbu, Ion Dediu // Noosfera: rev. șt. de educație, spiritualitate și cultură ecologică - 2010 – Nr 3. pp.25-35. ● Belous, Tatiana. *Consideration of Wetlands in the Danube River Basin Management Plan to Meet Objectives of the EU Water Framework Directive* / Tatiana Belous, Ion Dediu // Noosfera: rev. șt. de educație, spiritualitate și cultură ecologică - 2009 – Nr 2. pp.30-40. ● Dediu, Ion. *Ecologia și economia - două științe complementare. Prolegomenele bioeconomiei* - Ion Dediu - Noosfera: rev. șt. de educație, spiritualitate și cultură ecologică - 2009 – Nr 2 - pp.4-12. ● Dediu, Ion. *De ce „noosfera”?* / Ion Dediu // Noosfera: rev. șt. de educație, spiritualitate

și cultură ecologică - 2008 – Nr 1. pp.1-4. ● Dediu, Ion. *Unele probleme ale ecologiei exploatării raționale a resurselor naturale în Republica Moldova: 100 de ani de la nașterea academicianului E. C. Fiodorov* / Ion Dediu // *Noosfera: rev. șt. de educație, spiritualitate și cultură ecologică* - 2010 – Nr 4. pp.5-7. ● Dediu, Ion. *Valențele, dimensiunile și reperele ecologice ale dezvoltării durabile: un studiu critic de sinteză* / Ion Dediu // *Noosfera* - 2008 – Nr 1. P.5-12. ● Дедиу, Ион И. Дарвинизм и экология. К 150-летию теории эволюции Чарльза Дарвина / Ион И. Дедиу // *Геоэкологические и биоэкологические проблемы Северного Причерноморья: материалы III междунар. научно-практ. конф., 22-23 окт. 2009* - Тирасполь, 2009 - P. 52-55. ● Дедиу, Ион И. Проблемы рационального использования и охраны природных ресурсов Республики Молдова / Ион И. Дедиу // *Академику Е. К. Федорову - 100 лет: сб. науч. ст* - Bender, 2010. P.114-117. ● Идентификация „референтных” зон мун. Кишинэу по количественным показателям биогенных веществ (азота и фосфора) в воде, донных отложениях и почвенном слое парковых зон / Ион Дедиу, Татьяна Белоус, Дмитрий Друмя, Родика Бойку // *Bul. Acad. de Științe a Moldovei. Științele vieții* - 2008 – Nr 1 (304). P.159-163.

Содержание азота и фосфора в воде, донных отложениях и почвенном слое в индустриальных и транспортных зонах мун. Кишинэу / Ион Дедиу, Татьяна Белоус, Дмитрий Друмя, Родика Бойку // *Bul. Acad. De Științe a Moldovei. Științele vieții* - 2008 – Nr 2 (305). P.149-158.

Personalia: Dediu, Ion // *Membrii Academiei de Științe a Moldovei. 1961-2006: Dicționar - Ch.*, 2006 - pp.184-185. Ion Dediu - *Avocatul mediului înconjurător*. Ion Dediu - laureat al premiului *Grigore Antipa* al Academiei Române: [interviu] /interlocutor: Andrei Strâmbeanu // *Literatura și Arta* - 2009 – 24 dec. P.8. *Un reputat cercetător al ecologiei cu destin de luptător*. Membru corespondent al AȘM Ion Dediu la 75 de ani / Teodor Furdui, Tatiana Constantinov, Alexandru Ciubotaru [et al.] // *Akademos: Revistă de știință, inovare, cultură și artă* - 2009 – Nr 3 (14). pp.116-118.